

Ministeren

Retsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Retsudvalget har den 30. marts 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 886 (alm. del) efter ønske fra Karina Adsbøl (DF) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares endeligt.

Spørgsmål nr. 886:

Vil ministeren som opfølgning på samråd den 24. marts 2021 om den terrordømte Mohamed Geele redegøre for, hvilke muligheder der generelt er for at overvåge udvisningsdømte på tålt ophold?

Svar:

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker, at der ikke efter udlændingelovens regler er mulighed for at overvåge udlændinge.

Dog er formålet med udlændingelovens regler om opholds-, underretnings- og meldepligt, at myndighederne har kendskab til, hvor en udlænding befinder sig, således at udlændingemyndighederne kan foranstalte en udsendelse af en konkret udlænding, såfremt udsendelse skulle vise sig mulig.

Udlændingen kan således pålægges en pligt til at give møde på nærmere angivne tidspunkter (meldepligt) og opholdspligt på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 34, stk. 2-6 og § 42 a, stk. 8

Udlændinge, der er omfattet af det skærpede kontrolregime, dvs. udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, kan desuden blive pålagt at underrette indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00 (underretningspligt), jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 10.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra Justitsministeriet, som har oplyst følgende:

6. maj 2021

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2021 - 6133
Akt-id 1578622

"Retsplejelovens kapitel 71 indeholder bl.a. bestemmelser om politiets mulighed for at foretage indgreb i meddeleleshemmeligheden og observation som led i efterforskningen af kriminalitet.

Det følger af retsplejelovens § 780, at politiet har mulighed for at foretage indgreb i meddeleleshemmeligheden ved bl.a. telefonaflytning, anden aflytning eller indhentelse af teleoplysninger, dvs. oplysninger om, hvilke telefoner mv., der sættes i forbindelse med en bestemt telefon.

De generelle betingelser for telefonaflytning, anden aflytning eller indhentelse af teleoplysninger er fastsat i retsplejelovens § 781, hvorefter indgrebene må foretages, såfremt (1) der er bestemte grunde til at antage (*mistankekrav*), at der på den pågældende måde gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt, (2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning (*indikationskrav*) for efterforskningen, og (3) efterforskningen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens §§ 124, stk. 2, 125, 127, stk. 1, 233, stk. 1, 235, 266, 281 eller en overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 8, nr. 1-5 (*kriminalitetskrav*). Herudover kan der, jf. § 781, stk. 2, bl.a. også foretages telefonaflytning og teleoplysning, hvis mistankekravet og indikationskravet er opfyldt, og mistanken angår freds- og ærekrænkelser som omhandlet i straffelovens § 263, stk. 1.

Efter retsplejelovens § 791 a, stk. 1, kan politiet endvidere ved fotografiering eller iagttagelse ved hjælp af kikkert eller andet apparat, observere personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted. Observationen må alene foretages, såfremt (1) indgrebet må antages at være af væsentlig betydning (*indikationskrav*) for efterforskningen, og (2) efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængselsstraf (*kriminalitetskrav*). Observation, der sker ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat, må dog kun foretages, såfremt efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder, jf. § 791 a, stk. 2.

På tilsvarende vis har politiet mulighed for at foretage observation af personer, der befinder sig i en bolig eller et husrum, ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat eller ved hjælp af et apparat, der anvendes i boligen eller husrummet. Observationen må alene foretages, såfremt (1) der er bestemte grunde til at antage (*indikationskrav*), at bevis i sagen kan opnås ved indgrebet, (2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning (*indikationskrav*) for efterforskningen,

(3) efterforskningen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens §§ 124, stk. 2, 125, 127, stk. 1, 193, stk. 1, 266 eller 281 eller en overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 8, nr. 1-5 (*kriminalitetskrav*), og (4) efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, som har medført eller som kan medføre fare for menneskers liv eller velvære eller for betydelige samfundsværdier (*kriminalitetskrav*).

Efter reglerne i retsplejelovens kapitel 71 kan politiet således alene overvåge udvisningsdømte på tålt ophold, hvis det sker som led i efterforskningen af kriminalitet. Hertil kommer, at en række betingelser vedrørende bl.a. mistankegrundlaget og karakteren af det pågældende strafbare forhold skal være opfyldt for, at indgrebene kan foretages.

Det kan i forlængelse heraf oplyses, at der ved lov nr. 882 af 16. juni 2020, er indført mulighed for, at personer, der dømmes for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 101 a, § 114-114 j, § 136, stk. 1, for så vidt angår tilskyndelse til en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, § 136, stk. 2, eller § 136, stk. 3, for så vidt angår billigelse af handlinger omfattet af §§ 114-114 j, ved dommen kan gives et opholds- og/eller et kontaktforbud, jf. straffelovens § 79 b, stk. 1.

Ved opholdsforbud forstås et forbud mod at færdes og opholde sig i et eller flere nærmere afgrænsede områder, hvor der er en særlig risiko for, at den dømte enten vil blive fastholdt eller falde tilbage i et radikaliseret miljø eller vil kunne påvirke radikaliseringsudsatte personer i en negativ retning, jf. § 79 b, stk. 2.

Ved kontaktforbud forstås et forbud mod at søge at kontakte personer, der er dømt for en eller flere overtrædelser af de ovennævnte bestemmelser i straffeloven. Kontaktforbud omfatter dog ikke nærmeste familiemedlemmer, i det omfang det vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser, jf. § 79 b, stk. 3.

Et opholds- og/eller et kontaktforbud gives på tid fra 1 til 10 år regnet fra endelig dom.

Det følger af § 79 b, stk. 6, at politiet fører tilsyn med dømtes overholdelse af et opholds- og/eller et kontaktforbud i den periode, som forbuddene gælder.

I de tilfælde, hvor den dømte er meddelt et opholdsforbud, gennemføres tilsynet som led i politiets almindelige opgavevaretagelse, herunder politiets almindelige patruljeringsopgaver.

Politiet kan som led i gennemførelsen af et tilsyn med et meddelt kontaktforbud uden retskendelse skaffe sig adgang til den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, og foretage undersøgelse heraf. Tilsvarende kan politiet uden retskendelse foretage undersøgelse af breve og andre papirer og genstande, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold, jf. § 79 c, stk. 6.

Det følger af § 3 i lov om politiets virksomhed, at politiet uden for de tilfælde, hvor indgreb er hjemlet i af anden lovgivning, kan foretage indgreb over for borgerne i det omfang, det følger af bestemmelserne i kapitel 3 i lov om politiets virksomhed. Anden lovgivning omfatter f.eks. retsplejelovens bestemmelser om straffeprocessuelle indgreb.

Det følger af § 5, stk. 2, i lov om politiets virksomhed, at politiet med henblik på at afværge fare for forstyrrelse af den offentlige orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed kan foretage indgreb over for den eller de personer, der giver anledning til faren, herunder udstede påbud, foretage legemsbesigtigelse, samt undersøge tøj og andre genstande, herunder køretøjer, i den pågældendes besiddelse samt fratage personer genstande.

Findes disse mindre indgribende midler ikke tilstrækkelige til at afværge faren, kan politiet om nødvendigt frihedsberøve den eller dem, der giver anledning til faren, jf. § 5, stk. 3, i lov om politiets virksomhed. Frihedsberøvelsen skal være så kortvarig og skånsom som muligt og må så vidt muligt ikke udstrækkes ud over 6 timer. Politiet kan endvidere skaffe sig adgang til et ikke frit tilgængeligt sted uden retskendelse, når det er nødvendigt for at afværge faren.”

Mattias Tesfaye

/

Louise Ersbøl Leimand